

det mulig have bevirket en Forsinkelse af Gennemførelsen af denne Lov, og det vilde jeg ikke være med til. Jeg vil hellere være med til at bygge videre paa det Grundlag, der er lagt ved Skoleloven af 1899, for at tilvejebringe et virkelig forøget Bidrag til Friskolen, end føre en længere haabløs Kamp angaaende Spørgsmaalet om de flydende Skolepenge. Jeg er enig med den ærede Ordfører i den Betragtning, han gjorde gældende, at efterhaanden som vort Skolevæsen udvikler sig mere og mere, fører det til, at man i mange Kommuner faar Skoler ikke med een Lærer, men med flere Lærere, og i alle de Skoler, hvor der er flere Lærere, vilde det være vanskeligt at gennemføre Princippet om flydende Skolepenge, og jeg er ligeledes enig med den ærede Ordfører i, at der let kunde udvikle sig en ubehagelig Kappelstrid mellem den offentlige og den fri Skoles Lærere om disse flydende Skolepenge, og jeg finder det ikke heldigt, at der skal udkæmpes en Kamp imellem dem paa dette Felt. Jeg ønsker, der skal fortsættes en Konkurrencekamp mellem den offentlige og den private Skole om, hvem der kan gennemføre den bedste Undervisning overfor de Børn, der betros dem. Der kan kæmpes mellem dem om Principper og Anskuelser, men at der skal aabnes Mulighed for en Konkurrencekamp om Pengene, tiltaler mig ikke.

Man har været bange for, at der ved det her foreliggende Forslag skete et Indgreb i den Frihed, som Friskolens og den private Skoles Folk hidtil have haft. Det mener jeg ikke, der er Fare for. Det er ikke Ændrings-Hensigt, at der skal ske nogen Forandring heri. Friskolerne ville, hvis dette Ændringsforslag ophøjes til Lov, bevare den samme Frihed som hidtil med Hensyn til deres Undervisningsplaner, Ordningen af deres Skolegang og af deres Ferier, der vil ikke ske nogen Forandring heri. Der er ingen Autoritet, der mere end hidtil faar Ret til at skride ind og stille Fordring til Friskolerne. Jeg betragter Bestemmelsen i Ændringsforslaget om, at Friskolernes Lærere skulle føre Protokol over deres Elever, en Protokol, der skal udvise eventuelle Forsømmelser, som et Værn for Friskolen mod den infame Beskyldning, man fra flere Sider har udslynget imod den, at det er en Skulkeskole, at det er en Skole, hvor man søger at dække over Skoleforsømmelser i høj Grad. Jeg har ganske vist ikke endnu hørt nogen enkelt Skole fremhævet, men man har i al Almindelighed udtalt en saa-

dan Beskyldning. Jeg vilde have sat Pris paa, at de, der udslyngede saadanne Beskyldninger, kunde have paavist mig bestemte Tilfælde, hvor saadant finder Sted, men det have de ikke kunnet. (*En Stemme: Jo!*) Saa har det i alt Fald været et ganske enkelt Tilfælde, men ellers har man ikke kunnet gøre det.

Her staar man i det hele overfor et Forhold med Hensyn til Spørgsmaalet om Statens Bidrag til private Skoler, hvor Socialdemokraterne stille sig i fuld Modsetning til de borgerlige Partier, der have været repræsenterede i det Udvalg, der har behandlet denne Sag, og det ligger simpelthen i den Omstændighed, at Socialdemokraterne ere Statsskolemænd ud til Fingerspidserne. Det har noget undret mig, at et Parti, der til daglig Brug fører store og stærke Ord i Marken om den ubegrænsede Tillid, man bør nære til Menigmand — man har fra den Kant Tilbøjelighed til at overbyde alle os andre i Retning af at have Tillid til Befolkningen —, her, hvor der er Tale om de fineste Forhold, Forholdet mellem Forældre og Børn, opgiver al Tillid. Man kender der kun et eneste Middel til det godes Opnaelse, og det er Tvang. Partiet mener, det ikke gaar an, at man bevarer den Frihed, som Lovgivningen nu hjemler enhver Fader og Moder, til frit at vælge, om de ville sætte Børnene i den offentlige Skole, selv undervise dem eller sætte dem i en privat Skole. Det er mærkeligt, at saadanne Modsetninger komme til Orde og finde Udtryk hos Socialdemokratiet. Jeg troede, at Socialdemokratiet vilde være de ivrigste Friskolemænd, thi det kan jo hælde, at Socialdemokraterne omkring paa Landet staa overfor Lærere i den offentlige Skole, der have Interesser, som slet ikke falde sammen med Socialdemokraternes. Jeg troede, det ogsaa var af Betydning for Socialdemokraterne, at der aabnedes Udvej for dem til at benytte Friskoler. Men det bryde de sig altsaa ikke om. Socialdemokraterne ville derimod tvinge os andre, hvis det kan lykkes dem, til at indrette Folkeskolen, den offentlige Skole saadan, at det er os og vore Meningsfæller, der her skulle bøje os i et og alt for de Regler, som Socialdemokraterne maatte behage at foreskrive. En saadan Tvang modsætte vi os ikke alene for vor egen Skyld, vi ønske, at alle, hvad enten de høre til den ene eller den anden kirkelige eller antikirkelige og politiske Retning, her skulle staa frit, som Lovgivningsmagten har stillet dem hidtil. Efter